

## Conceptes bàsics. Perspectives antropològiques sobre diferència i desigualtat 2015/2016

Codi: 101278

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia social i cultural	FB	1	1

### Professor de contacte

Nom: Maria Montserrat Clua Fainé

Correu electrònic: Montserrat.Clua@uab.cat

### Equip docent

Diana Marre

Alicia Paramita Rebuelta Cho

### Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

### Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits però es recomana als estudiants que facin ús dels manuals d'introducció d'antropologia que tenen citats a la bibliografia.

### Objectius

L'objectiu general de l'assignatura és oferir una primera aproximació als conceptes bàsics de la disciplina i de la perspectiva d'anàlisi antropològica, basada en l'afirmació de l'existència d'una humanitat compartida i alhora culturalment diversa. Proporciona una panoràmica general dels principals conceptes de l'antropologia social i cultural, posant l'accent sobre els mecanismes de construcció de les diferències i les desigualtats socials.

El curs oferirà una panoràmica general de l'antropologia com a disciplina i de la manera com des d'aquesta s'ha plantejat l'anàlisi de les diferències socioculturals, fent referència als principals conceptes i metodologies utilitzats, així com els autors i textos fonamentals. Es tracta d'il·lustrar teòrica i etnogràficament la diversitat cultural humana, i donar a conèixer les formes com socialment i des de la disciplina antropològica s'han construït conceptes i discursos per explicar-la. Així mateix s'explicaran els mecanismes socials de construcció de desigualtats a partir de les diferències i es contrastaran amb els discursos i pràctiques d'exclusió social que s'han elaborat al llarg de la història i que encara estan presents en l'actualitat.

Es pretén aproximar-se a una forma de mirar i analitzar el món sense caure en plantejaments simplistes i en postures excloents o reduccionistes, donant les bases d'un coneixement informat que permeti desenvolupar un esperit crític per tal de poder reflexionar sobre la realitat social actual i proposar alternatives per a construir una convivència igualitària entre les diferents societats i les cultures humanes.

### Competències

- Aprehendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com a coneixement de contextos locals i com a proposta de models teòrics.
- Demostrar que es coneix i es comprèn la història de la teoria antropològica i la gènesi dels seus conceptes bàsics.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar el corpus etnogràfic i teòric de la disciplina amb capacitat d'anàlisi crítica i de síntesi.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar teòricament exemples etnogràfics de diversitat cultural en els àmbits del parentiu, l'economia, la política i la religió.
2. Analitzar un fet d'actualitat des de la perspectiva antropològica.
3. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques.
4. Aplicar els conceptes bàsics de l'antropologia social i cultural a la comprensió de les relacions entre diferents societats i cultures.
5. Conèixer i comprendre els processos diversos de relació intercultural.
6. Conèixer i comprendre les teories relatives a les accepcions del concepte de cultura.
7. Identificar la variabilitat sociocultural a través de textos etnogràfics i fonts audiovisuals.
8. Identificar les teories relatives a les accepcions del concepte de cultura.
9. Interpretar la diversitat cultural a través de l'etnografia.
10. Participar en debats sobre fets històrics i actuals respectant les opinions dels altres participants.
11. Prendre consciència de la diversitat cultural a través de l'etnografia.
12. Utilitzar el corpus etnogràfic en la crítica cultural.
13. Utilitzar els conceptes bàsics de la teoria antropològica.
14. Utilitzar els conceptes bàsics de l'antropologia social i cultural per comprendre les relacions entre diferents societats i cultures.

## Continguts

### TEMA 1. Introducció

La realitat social i la seva interpretació. Perspectives adoptades en els orígens de les ciències socials: Marx, Durkheim, Weber.

La diversitat humana i la seva interpretació. Paradigmes sobre la diversitat humana: el debat entre naturalesa i cultura.

### TEMA 2. Aproximació històrica a l'Antropologia

Antecedents: el concepte d'alteritat en la història occidental. El sorgiment de l'antropologia acadèmica. L'antropologia en el camp de les ciències humanes i socials. Objecte, mètode i tècniques antropològiques. L'etnografia i el treball de camp. Perspectives emic i etic.

### TEMA 3. La diversitat cultural

Cultura i altres conceptes relacionats: enculturació, etnocentrisme, relativisme, aculturació, assimilació, integració, sincretisme, mestissatge, interculturalitat, multiculturalitat.

### TEMA 4. Diferència i desigualtat

Paradigmes per explicar les diferències: paradigma naturalista vs. paradigma culturalista. Raça i ètnia. Sexe i Gènere.

Processos històrics, sistemes de poder i relacions intragrups (de classe, de gènere, d'edat) i intergrupals (interètniques). Construcció social i simbòlica de les desigualtats. Discursos d'inclusió/exclusió: racisme, xenofòbia, masclisme, homofòbia, nacionalisme...

## Metodologia

### **Grup 1: Prof. Montse Clua**

El protagonista en el procés d'ensenyament-aprenentatge és l'estudiant i sota aquesta premissa s'ha planificat una metodologia implicada, mitjançant el treball continuat a través de:

**Classes teòriques i pràctiques dirigides pel professorat:** Classes amb suport de TIC, visionat i discussió de materials audiovisuals, seminaris de discussió de textos i debat en grup dins i fora de l'aula

**Elaboració i presentació de treballs:** cerca de documentació, lectura i comprensió de textos, elaboració, redacció i presentació de treballs; definició de paraules clau; estratègies de cerca i bases de dades bibliogràfiques; elaboració de recensions i assaigs crítics individuals i en grup.

**Estudi individual:** realització de lectures, esquemes, mapes conceptuals i resums dels materials treballats a classe i a través de les lectures i del treball de recerca autònom

**Tutories:** Atenció personalitzada a l'estudiant al despatx o a l'aula, individuals o en grup.

#### Sobre la comunicació:

- La comunicació es realitzarà a través del Campus Virtual. El correu electrònic no serveix per fer tutories virtuals a distància, sinó per demanar hora si no es pot assistir al despatx en l'horari de tutories indicat per la professora.

#### Sobre les tutories:

- Les tutories es realitzaran en el despatx de la professora (B9-209, Departament d'antropologia) en l'horari d'atenció que la professora proporcionarà el primer dia de classe.

### **Es suggereix realitzar com a mínim una tutoria individual durant el primer mes de desenvolupament de l'assignatura**

#### Sobre els treballs escrits:

##### *Aspectes formals i format*

Tots els treballs escrits han lliurar-se:

- A través del Campus Virtual
- Identificats amb NIU
- En format Word
- Paginats
- Indicant el nombre de paraules
- En català, castellà o anglès
- Sense errors, ortogràfics i/o gramaticals
- Amb cites, notes, referències i bibliografia en format AAA  
[http://www.aaanet.org/publications/style\\_guide.pdf](http://www.aaanet.org/publications/style_guide.pdf), punt III, pp. 7-9.

### **Grup 2: Profs. Diana Marre y Alicia Paramita Reuelta Cho**

El protagonista en el procés d'ensenyament-aprenentatge és l'estudiant i sota aquesta premissa s'ha planificat una metodologia implicada, mitjançant el treball continuat.

Sobre les sessions:

L'assignatura es desenvoluparà a través de sessions presencials dirigides, sessions supervisades i sessions de treball autònom.

Les sessions presencials seran de dos tipus i es realitzaran amb tot el grup classe i permetran l'exposició dels principals continguts a través de la participació activa de l'alumnat en l'anàlisi i discussió de textos, així com el visionat, anàlisi i discussió de documents visuals i audiovisuals. Les classes presencials en gran grup podran implicar un treball autònom previ i posterior.

(1) treball en grups reduïts i debat al gran grup, i

(2) exposicions per part del professorat i experts convidats.

El treball autònom implicarà activitats com la lectura comprensiva i analítica de textos, el visionat comprensiu i analític de materials audiovisuals, la cerca de referències bibliogràfiques, la recensió d'informació, el desenvolupament de reflexions crítiques, l'observació, l'estudi, entre altres.

Les sessions supervisades seran tant presencials (amb cita prèvia) com virtuals, especialment orientades a assolir els objectius de les activitats d'avaluació.

Sobre la comunicació:

- La comunicació es realitzarà a través del Campus Virtual

Sobre les tutories:

- Les tutories es realitzaran en

- Lloc

**Despatx B9-217** (Edifici B, 2<sup>o</sup> piso, Departament d'Antropologia)

- Dia i hora:

**dimarts de 13:00-15:00**

**dijous de 13:00-15:00 i de 17:00-19:00 concertades**

**Es suggereix realitzar com a mínim una tutoria individual durant el primer mes de desenvolupament de l'assignatura**

Sobre els treballs escrits:

*Aspectes formals i format*

Tots els treballs escrits han de lliurar-se:

- A través del Campus Virtual
- Identificats amb NIU
- En format Word
- Paginats
- Indicant el nombre de paraules
- En català, castellà o anglès
- Sense errors, ortogràfics i/o gramaticals
- Amb cites, notes, referències i bibliografia en format AAA  
[http://www.aaanet.org/publications/style\\_guide.pdf](http://www.aaanet.org/publications/style_guide.pdf), punt III, pp. 7-9.

*Continguts:*

Tots els treballs escrits han de contenir:

- Introducció
- Antecedents

- Preguntes d'investigació
- Mètodes d'anàlisi. Per exemple, quins fonts de dades s'han utilitzat per l'anàlisi? Es tracta d'un anàlisi basat en dades primàries o secundàries?
- Descobriments/Arguments/Fonamentació/Discussió: Aquí s'haurien de presentar i discutir els principals punts en relació amb la argumentació general en la qual s'emmarquen. Es pot presentar en una única secció, en dos o tres.
- Conclusions
- Referències bibliogràfiques en format AAA [http://www.aaanet.org/publications/style\\_guide.pdf](http://www.aaanet.org/publications/style_guide.pdf), punt III, pp. 7-9.

Aquestes seccions i títols són flexibles de manera que es pot optar per escollir altres que s'adeqüin millor a l'objectiu de proporcionar el millor sentit lògic al treball.

*Com fer-ho:*

Qualsevol de les lectures obligatòries, generals o recomanades així com qualsevol text acadèmic pot servir d'exemple per la realització del treball escrit.

## Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
<b>Tipus: Dirigides</b>			
Classes teòriques i pràctiques	38	1,52	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Seminaris de discussió de textos o material audiovisual	12	0,48	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
<b>Tipus: Supervisades</b>			
Tutories individuals i en grup	5	0,2	3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 13, 14
<b>Tipus: Autònomes</b>			
Elaboració de treballs	27	1,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14
Estudi i treball personal	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14
Lectures	12	0,48	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14

## Avaluació

### Grup 1: Prof. Montse Clua

*Activitats d'avaluació*

**Proves escrites.** Es faran proves escrites sobre el temari treballat a classe, les lectures discutides i els materials complementaris utilitzats dins i fora de l'aula.

**Lliurament de treballs individuals o en grup.** Es realitzaran treballs individuals o en grup.

**Presentacions i participació activa a l'aula.** Es faran treballs que poden ser avaluats a través de presentacions públiques a l'aula. També es faran visionats audiovisuals i lectures obligatòries de textos que poden ser avaluats a través d'exercicis de debat o de participació dins i fora de l'aula, individuals o en grup.

#### *Críteris d'avaluació*

L'**avaluació** de la assignatura per al **Grup 1** s'entén com un **procés continu** que s'estén durant tot el període lectiu i es desenvolupa en les diferents activitats programades.

L'absència o lliurament fora de termini o fora del Campus Virtual sense justificació degudament acreditada de **qualsevol** de les activitats d'avaluació obtindrà una nota final de l'assignatura de **No avaluable**

"Les **qualificacions** utilitzades seran en l'escala **0-10 amb un únic decimal**".

"Per considerar **superada l'assignatura** es necessitarà obtenir **una nota mínima de 5,0**" com nota mitjana resultant de les notes obtingudes en cada una de les activitats, considerant el percentatge de cadascuna d'ella en la nota final.

"Una vegada **superada l'assignatura**, aquesta **no podrà ser objecte d'una nova avaluació**".

Qui "realitzi qualsevol **irregularitat** que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, **es qualificarà amb 0** aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0".

"La **qualificació de "No avaluable"** en l'acta final d'avaluació implica **exhaurir els drets inherents a la matrícula** de l'assignatura o el mòdul" (Article 3.5 nova normativa de règim de permanència) encara que el "No avaluable" **no comptarà a l'expedient acadèmic**.

La **còpia o plagi** de material, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un **delicte** que serà sancionat amb un **zero** a l'activitat, **pèrdua del dret a reavaluar-la** i es **suspènndrà tota l'assignatura**. Recordem que es considera "**còpia**" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "**Plagi**" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Veure documentació de la UAB sobre "plagi" a: [http://wuster.uab.es/web\\_argumenta\\_obert/unit\\_20/sot\\_2\\_01.html](http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html).

#### *Sobre la reavaluació*

- La reavaluació és una opció per a recuperar l'assignatura aquells estudiants que hagin fet l'avaluació contínua amb normalitat i que en la seva nota final de l'assignatura no assoleixin la nota mínima de 5 per aprovar. Podran **reavaluar** aquells estudiants que hagin realitzat i lliurat dins el termini establert i per Campus Virtual **totes** les activitats d'avaluació i hagin obtingut una nota final -mitjana de les notes de totes les activitats d'avaluació- d'entre **3,5 (tres i mig) i 5 (cinc)**.

- La reavaluació constarà d'una única prova i es realitzarà **en el dia, hora i lloc establerts per la Facultat**

- La **nota màxima** a obtenir en la reavaluació serà de fins **6 (sis) punts**

- La **nota** obtinguda en la **reavaluació** constituirà la **notal final** de l'assignatura

#### **Grup 2: Profs. Diana Marre i Alicia Paramita Reuelta Cho**

Aquesta apartat de la **Guia Docent** corresponent al **Grup 2** a càrrec de les professores Diana Marre i Alicia Paramita Reuelta Cho **conté tota la informació relacionada amb el procés d'avaluació** de la assignatura per al **Grup 2**. Per tant, **els críteris d'avaluació i el mètode** de qualificació **no podran modificar-se durant el curs**.

L'**avaluació** de la assignatura per al **Grup 2** s'entén com un **procés continu** que s'estén durant tot el període lectiu i es desenvolupa en 4 (quatre) activitats.

"Les **qualificacions** utilitzades seran en l'escala **0-10 amb un únic decimal**".

"Per considerar **superada l'assignatura** es necessitarà obtenir **una nota mínima de 5,0**" com nota mitjana resultant de les notes obtingudes en cada una de les quatre activitats, considerant el percentatge de cadascuna d'ella en la nota final.

"Una vegada **superada l'assignatura**, aquesta **no podrà ser objecte d'una nova avaluació**".

La **programació** de les activitats d'avaluació **no es podrà modificar**, exceptuant que hi hagi un motiu excepcional i degudament justificat. En aquest cas, es proposarà una nova programació dins del període lectiu corresponent.

Quins, per "assistència a reunions dels òrgans col·legiats de representació universitària o altres motius previstes en les seves respectives normatives" [...] "no puguin concórrer a alguna de les activitats d'avaluació programades, tenen dret que se'ls fixi un dia i hora diferents per a la seva realització".

Qui participi en les diferents activitats d'avaluació, rebran una justificació documental de la participació.

Qui "realitzi qualsevol **irregularitat** que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, **es qualificarà amb 0** aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0".

"La **qualificació de "No avaluable"** en l'acta final d'avaluació implica **exhaurir els drets inherents a la matrícula** de l'assignatura o el mòdul" (Article 3.5 nova normativa de règim de permanència) encara que el "No avaluable" **no comptarà a l'expedient acadèmic**.

La **còpia o plagi** de material, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un **delicte** que serà sancionat amb un **zero** a l'activitat, **pèrdua del dret a reavaluar-la** i es **suspèn timerà tota l'assignatura**. Recordem que es considera "**còpia**" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "**Plagi**" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Veure documentació de la UAB sobre "plagi" a: [http://wuster.uab.es/web\\_argumenta\\_obert/unit\\_20/sot\\_2\\_01.html](http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html).

**Procés i activitats d'avaluació programades al Grup 2 amb indicació del valor assignat a cada activitat, els criteris de qualificació i el calendari.**

#### **- Activitat 1:**

- **Treball escrit individual** en format acadèmic d'un màxim de **2500** paraules sobre tres textos i preguntes escollides d'una llista proposada a l'inici del curs.

- Valor assignat a l'activitat en el conjunt de la nota final: **25%**

- Criteris de qualificació: Es tindrà en compte

\* Qualitat de la presentació i del treball, format acadèmic correcte i referències bibliogràfiques en format adequat

\* Comprensió i coneixement dels conceptes rellevants de l'assignatura

\* Capacitat de lectura i anàlisi vinculant conceptes de l'assignatura

\* Capacitat per realitzar una avaluació crítica dels materials utilitzats a través d'una argumentació coherent i articulada en un escrit acadèmic

\* Demostració de l'amplitud i profunditat dels materials treballats

\* Habilitat per treballar i relacionar informació/notes de premsa/exemples de la pròpia experiència

- Escala de qualificació: Fins a quin punt s'han assolit els criteris de qualificació?:

\* De cap manera: Absent o entrega fora de termini o fora del Campus Virtual sense justificació degudament acreditada: **No avaluable** (0-1)

\* Inadequadament: (1-4)

\* Suficientment: (5-6). Claredat i organització del treball escrit en els aspectes formals (indicats a l'apartat Sobre els treballs escrits) i en el contingut consistent **només** en la descripció articulada dels textos escollits

\* Substancialment: (7-8). Claredat i organització del text en els aspectes formals (indicats a l'apartat Sobre els treballs escrits) i en el contingut consistent en l'anàlisi articulat dels textos escollits incorporant bibliografia addicional o exemples de la pròpia experiència/dades de premsa/dades etnogràfiques

\* Completament: (9-10). Claredat i organització del text en els aspectes formals (indicats a l'apartat Sobre els treballs escrits) i en el contingut consistent en l'anàlisi articulat dels textos escollits incorporant bibliografia addicional i exemples de la pròpia experiència/dades de premsa/dades etnogràfiques

- Data d'entrega: Fins el **10 de novembre** de 2015 a les 23:59.

- Lloc d'entrega: Campus Virtual

- Data de devolució de la correcció: Fins el **22 de novembre** de 2015 a les 23:59.

- Lloc de devolució: Campus Virtual

- Període de consultes sobre la correcció: Fins el **27 de novembre** de 2015 inclòs a través de tutoria presencial o *online*.

## **- Activitat 2:**

- **Prova escrita individual** basada en les **10 (deu) lectures obligatòries** proposades en aquesta Guia Docent per al Grup 2 **i en els temes desenvolupades a les classes**

- Valor assignat a l'activitat en el conjunt de la nota final: **35%**

- Criteris de qualificació:

\* Comprensió i coneixement dels conceptes / temes / teories rellevants

\* Demostració de l'amplitud i profunditat de comprensió i coneixement de la bibliografia i els materials treballats i de les classes

\* Capacitat d'anàlisi vinculant diferents temes de l'assignatura

\* Avaluació crítica i coherència argumentativa

\* Capacitat per utilitzar exemples de la pròpia experiència/dades de premsa/observacions com 'dades' a analitzar

- Escala de qualificació: Fins a quin punt s'han assolit els criteris de qualificació?:

\* De cap manera: Absent sense justificació degudament acreditada: **No avaluable** (0-1)

\* Inadequadament: (1-4)

\* Suficientment (5-6)

\* Substancialment (7-8)



\* Completament (9-10)

- Data de realització: **10 de desembre** de 2015 en l'horari de l'assignatura
- Lloc de realització: Aula assignada a l'assignatura
- Data de devolució de la correcció: Fins el **17 de desembre** de 2015 a les 23:59.
- Lloc de devolució: Campus Virtual
- Període de consultes sobre la correcció: Fins el **22 de desembre** de 2015 inclòs a través de tutoria presencial o *online*.

**- Activitat 3:**

- **Treball escrit individual** en format acadèmic d'un màxim de **2000** paraules sobre materials audiovisuals i/o sobre conferències i preguntes escollides d'una llista proposada a l'inici del curs.

- Valor assignat a l'activitat en el conjunt de la nota final: **25%**
- Criteris de qualificació: Es tindrà en compte
  - \* Qualitat de la presentació i del treball, format acadèmic correcte i referències bibliogràfiques en format adequat
  - \* Comprensió i coneixement dels conceptes rellevants de l'assignatura
  - \* Capacitat de lectura i anàlisi vinculant conceptes de l'assignatura
  - \* Capacitat per realitzar una avaluació crítica dels materials utilitzats a través d'una argumentació coherent i articulada en un escrit acadèmic
  - \* Demostració de l'amplitud i profunditat dels materials treballats
  - \* Habilitat per treballar i relacionar informació/notes de premsa/exemples de la pròpia experiència
- Escala de qualificació: Fins a quin punt s'han assolit els criteris de qualificació?:

\*De cap manera: Absent o entrega fora de termini o del Campus Virtual sense justificació degudament acreditada: **No evaluable** (0-1)

\* Inadequadament: (1-4)

\* Suficientment: (5-6). Claredat i organització del treball escrit en els aspectes formals (indicats a l'apartat Sobre els treballs escrits) i en el contingut consistent **només** en la descripció articulada dels materials audiovisuals o presentacions treballades

\* Substancialment: (7-8). Claredat i organització del text en els aspectes formals (indicats a l'apartat Sobre els treballs escrits) i en el contingut consistent en l'anàlisi articulat dels materials audiovisuals o presentacions treballades incorporant bibliografia addicional **o** exemples de la pròpia experiència/dades de premsa/dades etnogràfiques

\* Completament: (9-10). Claredat i organització del text en els aspectes formals (indicats a l'apartat Sobre els treballs escrits) i en el contingut consistent en l'anàlisi articulat dels materials audiovisuals o presentacions treballades incorporant bibliografia addicional **i** exemples de la pròpia experiència/dades de premsa/dades etnogràfiques

- Data d'entrega: Fins el **22 de desembre** a les 23:59
- Lloc d'entrega: Campus Virtual

- Data de devolució de la correcció: Fins el **7 de gener** de 2016 a les 23:59.
- Lloc de devolució: Campus Virtual
- Període de consultes sobre la correcció: Fins el **12 de gener** de 2016 inclòs a través de tutoria presencial o *online*.

**- Activitat 4:**

- **Reflexió escrita individual** d'un màxim de **1500** paraules sobre **l'antropologia com disciplina i professió** i com ha influït sobre això la realització d'aquesta assignatura

- Valor assignat a l'activitat en el conjunt de la nota final: **15%**
- Criteris de qualificació:
  - \* Capacitat d'anàlisi vinculant diferents temes de l'assignatura
  - \* Avaluació crítica i coherència argumentativa
  - \* Capacitat de comparar la situació inicial amb la resultant al final de l'assignatura
  - \* Habilitat per reconèixer les possibilitats professionals de l'antropologia

- Escala de qualificació: Fins a quin punt s'han assolit els criteris de qualificació?:

\* De cap manera: Absent o entrega fora de termini o del Campus Virtual sense justificació degudament acreditada: **No evaluable** (0-1)

\* Inadequadament: (1-4)

\* Suficientment: (5-6). Claredat i organització del treball escrit en els aspectes formals (indicats a l'apartat Sobre els treballs escrits) i en el contingut d'una reflexió només descriptiva

\* Substancialment: (7-8). Claredat i organització del text en els aspectes formals (indicats a l'apartat Sobre els treballs escrits) i en el contingut d'una reflexió recolzada en referències bibliogràfiques o exemples etnogràfics i/o personals

\* Completament: (9-10). Claredat i organització del text en els aspectes formals (indicats a l'apartat Sobre els treballs escrits) i en el contingut d'una reflexió recolzada en referències bibliogràfiques i exemples etnogràfics i/o personals

- Data d'entrega: **7 de gener** de 2016 fins les 23:59
- Lloc d'entrega: Campus Virtual
- Data de devolució de la correcció: Fins el **12 de gener** de 2016 a les 23:59.
- Lloc de devolució: Campus Virtual
- Període de consultes sobre la correcció: Fins el **15 de gener** de 2016 inclòs a través de tutoria presencial o *online*.

- Quins havent superat l'assignatura desitgin millorar fins a **2 (dos) punts** la seva nota podran fer-ho a través de:

- Realització del **80%** de les **consultes** o **enquestes** realitzades al final de cadascun dels temes i de l'assignatura a través del Campus Virtual (**fins a 1 (un) punt**)
- **i/o**
- Realització del **80%** de les micro-tasques proposades a través del Campus Virtual (**fins a 1 (un) punt**)

En cas que la nota final sigui un 9 o superior, les activitats de consultes i micro-tasques es tindran en compte per obtenir la Matricula d'Honor.

### Sobre la reavaluació

- Podran **reavaluar** aquells que hagin realitzat i lliurat dins el termini establert i per Campus Virtual **totes** les activitats d'avaluació i hagin obtingut una nota final -mitjana de les notes de totes les activitats d'avaluació- de entre **3,5 (tres i mig) i 5 (cinc)**.

- L'absència o lliurament fora de termini o fora del Campus Virtual sense justificació degudament acreditada de qualsevol de les quatre avaluacions obtindrà **No avaluable**

- La reavaluació constarà d'una única prova i es realitzarà entre el **18 i 29 de Gener en el dia, hora i lloc establerts per la Facultat**

- La **nota màxima** a obtenir en la reavaluació serà de fins **6 (sis) punts**

- La **nota** obtinguda en la **reavaluació** constituirà la **notal final** de l'assignatura

Davant qualsevol dubte o requeriment específic per a la avaluació del **Grup 2**, prevaldrà allò establert en aquesta Guia Docent per al mateix Grup, elaborada d'acord amb la Normativa Acadèmica de la UAB 2015: [https://www.uab.cat/doc/TR\\_Normativa\\_Academica\\_Plans\\_Nous](https://www.uab.cat/doc/TR_Normativa_Academica_Plans_Nous) Títol IV: Avaluació pp.110 -130.

## Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament de treballs	30-50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14
Presentacions de treballs i participació activa a l'aula	10-20%	14	0,56	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Proves escrites	40-60%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14

## Bibliografia

### Grup 1: Prof. Montse Clua

#### ENCICLOPÈDIES D'ANTROPOLOGIA:

International Encyclopedia of the Social Sciences [In DMS Watson] Versió en castellà: *Enciclopedia de las Ciencias Sociales*

Bonte, P. & Izard, M. (1991), *Diccionario de etnología y antropología*

Barnard, Alan and Jonathan Spencer (eds), *Encyclopedia of Social Anthropology*

Ingold, Tim (ed), *Companion Encyclopedia of Anthropology*

Tilley, C. et.al., *Handbook of Material Culture* (2006)

AADD (1993), *Diccionari d'Antropologia*. Barcelona, TERMCAT.

#### MANUALS DE REFERÈNCIA:

AUGÉ M., COLLEYN J.-P. (2005), *Qué es la antropología*. Barcelona, Paidós.

BESTARD, J. CONTRERAS, J. (1987), *Bárbaros, paganos, salvajes y primitivos. Una introducción a la Antropología*. Barcelona, Barcanova.

BOHANNAN, Paul. (1996), *Para raros, nosotros: introducción a la antropología cultural*, Madrid, Ediciones Akal.

BOHANNAN, P. y GLAZER, M. (eds.) (1992), *Antropología: lecturas*. Madrid: McGraw-Hill.

BOIVIN, M. , A. ROSATO Y V. ARRIBAS (1998), *Constructores de Otredad. Una introducción a la Antropología Social y Cultural*, Buenos Aires: Eudeba

EMBER, C. R. y EMBER, M. (2004), *Antropología cultural*. Madrid: Prentice Hall.

FRIGOLÉ, J. (et alt.), *Antropología Social*, Barcelona, Edicions Proa, 1995.

HARRIS, Marvin (2004), *Introducción a la Antropología General*. Madrid, Alianza Editorial.

HARRIS, M. (1999), *El desarrollo de la teoría antropológica: historia de las teorías de la cultura*. Madrid, Siglo XXI.

KOTTAK, C.P. (2002), *Antropología cultural. Espejo para la humanidad*, Madrid. McGraw & Hill.

LISÓN C. (ed.) (2007), *Introducción a la Antropología Social y Cultural. Teoría, método y práctica*. Madrid, Akal.

LLOBERA, J. R. (1999), *Manual d'antropologia social: estructura i evolució de les societats humanes*. Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya: Pòrtic, Barcelona.

PEACOCK, J.L. (1989), *El enfoque de la Antropología*. Barcelona, Herder.

#### **OBRES DE CONSULTA PER TEMES:**

BARAÑANO, A.; GARCÍA, J. L.; CÁTEDRA, M.; DEVILLARD, M. J. (eds.) (2007), *Diccionario de relaciones interculturales*. Madrid: Editorial Complutense.

BARTH, F. (ed.), *Los grupos étnicos y sus fronteras*, México: F.C.E., 1969.

CAVALLI SFORZA, L.; CAVALLI SFORZA, F. (1994), *Quiénes somos. Historia de la diversidad humana*. Barcelona, Crítica.

DESCOLA, P. (2010), *Diversité des natures, diversité des cultures*, París: Bayard Editions.

FEIXA, C (1998), *De jóvenes bandas y tribus*, Barcelona Anagrama

GEERTZ, C (1987), *La interpretación de las culturas*, Barcelona, Gedisa

GLEDHILL, J (2000), *El poder y sus disfraces*. Edicions Bellaterra.

GELLNER, E. (1988), *Naciones y nacionalismo*, Madrid: Alianza.

Globalització, cultura i localitat. *Revista d'etnologia de Catalunya*, nº 30, 2007. Disponible a:  
[<http://www.raco.cat/index.php/RevistaEtnologia/issue/view/6083> ]

GODELIER, M. (2009), *Communauté, Société, Culture; Trois clés pour comprendre les identités en conflits*, París: CNRS Editions.

GONZALEZ ECHEVARRIA, Aurora. (1994), *Teorías de parentesco. Nuevas aproximaciones*, Eudema, Madrid.

KAHN, J.S. (1975), *El concepto de cultura. Textos fundamentales*, Barcelona, Anagrama.

KUPER, A(1971), *Antropología y antropólogos*. Barcelona, Anagrama

KUPER, A (2001), *Cultura. La versió de los antropólogos*. Paidós, Barcelona.

LEAKEY, R.; LEWIN, R. (1994), *Nuestros orígenes*. Barcelona, Crítica.

LÉVI-STRAUSS, C. (1961), *El racismo ante la ciencia moderna*, Testimonio científico de la UNESCO, Vizcaya: Ediciones Liber.

LEVI-STRAUSS, C. (1987), *Antropología Estructural*, Barcelona, Paidós.

LEWELLEN, T. (2009), *Introducción a la Antropología Política*. Edicions Bellaterra, Barcelona.

LLOBERA, J.R. (Ed.), *La antropología como ciencia*. Barcelona, Anagrama.

MAALOUF, A. (1999), *Les identitats que maten*, Barcelona: Edicions la Campana.

PUJADAS, J.J. (1993), *Etnicidad. Identidad cultural de los pueblos*, Madrid: Eudema.

SABATER PI, J. (1978), *El chimpancé y los orígenes de la cultura*. Barcelona, Anthropos.

SAN ROMÁN, T. (1995), *Los muros de la separación. Ensayo sobre heterofobia y filantropía*, Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB.

SPERBER, D. (1998), *El simbolismo en general*, Barcelona, Anthropos.

STRANG, V (2009) *What anthropologist do*, Oxford, Berg Publishers Limited

TODOROV, T. i altres (1988), *Cruce de culturas y mestizaje cultural*. Madrid, Júcar.

TURNER, V. (1990), *La selva de los símbolos*, Madrid Siglo XXI.

WILLIAMS, R. (2000), *Palabras clave: un vocabulario de la cultura y la sociedad*. Buenos Aires, Nueva visión.

WINCH, P. (1994), *Comprender una sociedad primitiva*, Barcelona, Paidós

## **Grup 2: Profs. Diana Marre y Alicia Paramita Reuelta Cho**

### **Bibliografía obligatoria:**

- Auge, Marc (2007). "El objeto de la antropología hoy". *Psicoperspectivas. Revista de la Escuela de Psicología. Facultad de Filosofía y Educación*. Pontificia Universidad Católica de Valparaíso, vol. VI, pp. 7-21.

- Bhabha, H. [1994] 2002. "La otra pregunta. El estereotipo, la discriminación y el discurso del colonialismo", Bhabha, H. [1994] 2002. *El lugar de la cultura*. Buenos Aires: Manantial, 91-110.

- Bohannan, Laura [1966] (1995). "Shakespeare en la selva", Velasco, H., comp., [1966] (1995). *Lecturas de antropología social y cultural. La cultura y las culturas*. Madrid: Trotta, 83-93.

- Durkheim, E. [1895] (2001). ¿Qué es un hecho social?, Durkheim, E. [1895] (2001). *Las reglas del método sociológico*. México: FCE, 38-52.

- Geertz, Clifford [1973] (1989). "Descripción densa: hacia una teoría interpretativa de la cultura", Geertz, Clifford [1973] (1989). *La interpretación de las culturas*. Barcelona: Gedisa, 19-41.

- Harris, M. [1975] 1998. "La madre vaca", Harris, M. [1975] 1998. *Vacas, cerdos, guerras y brujas. Los enigmas de la cultura*. Madrid: Alianza, 10-25.

- Kuper, A. [1999] (2001). "Cultura, diferencia, identidad", Kuper, Adam [1999] 2001. *Cultura. La versión de los antropólogos*. Barcelona: Paidós, capítulo 7, 261-284.

- Lévi-Strauss, C. [...] (1975). "Las tres fuentes de la reflexión etnológica", Llobera, J. R. (1975). *La antropología como ciencia*. Barcelona: Anagrama, 15-22.
- Malinowski, Bronislaw [1922] (1972). "Introducción: objeto, método y finalidad de esta investigación", Malinowski, B. [1922] (1972). *Los argonautas del Pacífico occidental. Comercio y aventura entre los indígenas de la Nueva Guinea Melanésica*. Barcelona: Península, 37-54.
- Wade, P. (2011). Multiculturalismo y racismo, *Revista Colombiana de Antropología*, 47(2), julio-diciembre, 15-35.

#### **Bibliografía general:**

- Barnard, A. (2000). *History and theory in anthropology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bohannan, P. (1996). *Para raros, nosotros: Introducción a la antropología cultural*. Madrid: Ediciones Akal.
- Bohannan, P. y Glazer, M. (2001). *Antropología. Lecturas*. Madrid: Mc Graw Hill.
- Delaney, C. et al (2011). *Investigating Culture: An Experiential Introduction to Anthropology*. Oxford: Wiley-Blackwell. 2<sup>nd</sup> edition.
- Eriksen, T. H. et. al. (2001). *A history of anthropology*. London: Pluto Press.
- Eriksen, T. H. [1995] (2001). *Small Places, Large Issues. An Introduction to Social and Cultural Anthropology*. London - Sterling - Virginia: Pluto Press
- Ingold, T. (1994). *Companion encyclopedia of anthropology*. London-New York: Routledge.
- Kottak, C. P. (2002). *Antropología cultural. Espejo para la humanidad*. Madrid: McGraw-Hill.
- Raport, N. [1999] (2014). *Social and Cultural Anthropology. The Key Concepts*. Abingdon-New York: Routledge. 3<sup>rd</sup> edition.
- Velasco, H. comp., (2010). *Lecturas de antropología social y cultural. La cultura y las culturas*. Madrid: Trotta.

#### **Bibliografía recomendada por temas :**

##### **Tema 1 :**

- Berger, P. L. & Luckmann, Th. [1966] 2003. *La construcción social de la realidad*. Buenos Aires. Amorrortu.
- Durkheim, E. [1895] (2001). "Reglas relativas a la explicación de los hechos sociales", Durkheim, E. [1895] (2001). *Las reglas del método sociológico*. México: FCE, 140-180.
- Durkheim, E. [1895] (2001). "Reglas relativas a la observación de los hechos sociales", Durkheim, E. [1895] (2001). *Las reglas del método sociológico*. México: FCE, 53-90.
- Eriksen, T. H. (2004). *What is anthropology?* London-Ann Arbor: Pluto Press.
- Geertz, C. (2002). "An Inconstant Profession: The Anthropological Life in Interesting Times". *Annual Review of Anthropology*. 31, 1-19.
- Gellner, Ernest, [1994] (1996). *Condiciones de la libertad: la sociedad civil y sus rivales*. Barcelona: Paidós.
- Giddens, Anthony [1984] (1995). *La Constitución de la sociedad: bases para la teoría de la estructuración*. Buenos Aires: Amorrortu.
- Stocking, George W., Jr. (1965). "On the limits of "presentism" and "historicism" in the historiography of the behavioral sciences" *Journal of the History of the Behavioral Sciences* I: 211-218.

- Wallerstein, I. coord. (1996). *Abrir las ciencias sociales. Informe de la Comisión Gulbenkian para la reestructuración de las ciencias sociales*. México: Siglo XXI.
- Weber, M. [1922] 2002. "Conceptos sociológicos fundamentales", Weber, M. [1922] 2002. *Economía y sociedad. Esbozo de sociología comprensiva*. México: FCE, 5-45.

## **Tema 2 :**

- Boas F. [1920] (1996). "Los métodos de la etnología" Bohannan, Paul y Glazer, Mark 2001. *Antropología. Lecturas*. Madrid: Mc Graw Hill, 93-100.
- Clifford, J y Marcus, G. [1986] (1991). *Retóricas de la Antropología*. Barcelona: Júcar Universidad.
- Eriksen, Thomas Hylland and Nielsen, Finn Sivert (2001). *A History of Anthropology*. London Sterling Virginia: Pluto Press.
- Geertz, Clifford [1973] (1989). "El impacto del concepto de cultura en el concepto de hombre" *La interpretación de las culturas*. Barcelona: Gedisa, 43-60.
- Geertz, Clifford (1989). *El antropólogo como autor*. Barcelona: Paidós.
- Guasch, Óscar (1997). *Observación participante*. Madrid: Centro de Investigaciones sociológicas (Cuadernos metodológicos, 20).
- Headland, Thomas et al eds. (1990). *Emics and Etics: The Insider/Outsider Debate*. London: Sage.
- Marcus, G. [1986] (1991). "Problemas de la etnografía contemporánea en el mundo moderno". Marcus G. y Clifford J. [1986] (1991). *Retóricas de la antropología*. Madrid: Júcar. pp. 235-268.
- Rabinow, Paul (1992). *Reflexiones sobre un trabajo de campo en Marruecos*. Madrid: Júcar.
- Roigé i Ventura, Xavier et al (1999). *Tècniques d'investigació en Antropologia Social*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona.

## **Tema 3 :**

- Asad, T. [1986] (1991). "El concepto de la traducción cultural en la antropología social británica" Marcus G. y Clifford J. [1986] 1991. *Retóricas de la antropología*. Madrid: Júcar. pp. 205-234.
- Bhabha, H. [1996] 2003. "El entre-medio de la cultura", Hall, S. [1996] 2003. *Cultura e identidad cultural*. Buenos Aires: Amorrortu, 94-106.
- Baumann, G. [1999] (2001). *El enigma multicultural: un replanteamiento de las identidades nacionales, étnicas y religiosas*. Barcelona: Paidós.
- Bauman, Z. [1996] 2003. "De peregrino a turista, o una breve historia de la identidad", Hall, S. [1996] 2003. *Cultura e identidad cultural*. Buenos Aires: Amorrortu, 40-68.
- Eriksen, Thomas Hylland (1993). *Ethnicity and Nationalism. Anthropological Perspectives*. London and Boulder: Pluto Press.
- Fischer, M. J. [1986] (1991). "El etnicismo y las artes postmodernas de la memoria" Marcus G. y Clifford J. [1986] 1991. *Retóricas de la antropología*. Madrid: Júcar. pp. 239-320.
- Hall, S. [1996] 2003. "Introducción: ¿quién necesita identidad", Hall, S. [1996] 2003. *Cultura e identidad cultural*. Buenos Aires: Amorrortu, 13-39.
- Harris, Marvin (1985). "La Naturaleza de la Cultura" Harris, Marvin 1985. *Introducción a la Antropología General*. Madrid: Alianza Editorial.

- Strathern, M. [1996] 2003. "¿Habilitar la identidad? Biología, elección y nuevas tecnologías reproductivas", Hall, S. [1996] 2003. *Cultura e identidad cultural*. Buenos Aires: Amorrortu, 69-93.

-Todorov, S. [1986] (1990). "El cruce de las culturas" *Criterios* nº 25-28, enero-diciembre, 3-19.

#### **Tema 4 :**

- Anderson, Benedict [1983] (1993). *Comunidades Imaginadas*. México: Fondo de Cultura Económica.

- Appadurai, A. [2006] 2007. *El rechazo de las minorías. Ensayo sobre la geografía de la furia*. Barcelona: Tusquets.

- Bauman, Z. et al. (2015). *Ceguera moral. La pérdida de sensibilidad en la modernidad líquida*. Barcelona: Paidós.

- Barth, F. Comp. [1969] 1975. "Introducción", Barth, F.[1969] 1975. *Los grupos étnicos y sus fronteras*. México: FCE, 9-49.

- Fanon, F. [1952] 2009. *Piel negra, máscaras blancas*. Madrid: Akal.

- Foucault, M. [1975-1976] (2004). *Genealogía del racismo*. Buenos Aires: Caronte.

- Foucault, M. [2004] 2007. *El nacimiento de la biopolítica. Curso en el Collège de France (1978-1979)*. México: FCE.

- Gledhill, J. [1999] (2000). *El poder y sus disfraces. Perspectivas antropológicas de la política*. Barcelona: Bellaterra.

- Hall, S. [1986] 2005. "La importancia de Gramsci para el estudio de la raza y la etnicidad", *Revista Colombiana de Antropología* 41, enero-diciembre, 210-257.

- Lévi-Strauss, C. [1956] (1996). "Raza y cultura", Lévi-Strauss, C. [1956] (1996). *Raza y cultura*. Madrid: Cátedra, 107-142.

- Wade, P. (2014). Raza, ciencia, sociedad. *Interdisciplina* 2, núm. 4, 35-62.